

Problemele legate de refacerea sănătății sindicaliștilor, discutate la vârf >> p.2

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

„Mărturii peste timp”, o carte despre o viață de Om consacrată sindicatelor >> p.3

Actual

Declarația CNSM privind noile creșteri de prețuri

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova este extrem de alarmată de o nouă majorare a tarifelor și prețurilor la resursele energetice. >> p.2

Strategie de revoluționare a sistemului de sănătate

În opinia sindicatelor, angajații din sistemul de sănătate trebuie să fie asigurați cu toate cele necesare ca să poată să-și desfășoare activitatea. >> p.4

O nouă Convenție colectivă

Federația Sindicatelor „Sindindcomservice” și Asociația Patronală a Serviciilor Publice din Republica Moldova au semnat, recent, o nouă Convenție colectivă (nivel de ramură) pentru anii 2022-2026. >> p.5

Consultările economistului și ale avocatului

>> p.6

Pe 15 ianuarie sunt consemnate Ziua comemorării lui Mihai Eminescu și Ziua Națională a Culturii; pe 17 ianuarie este Ziua diplomatului.

Ultimele scumpiri ar putea conduce la incapacitatea de plată a populației

”Sindicatul trag semnale de alarmă în legătură cu majorarea prețurilor la resursele energetice vitale

Ilie LUPAN,
i.lupan@vocea.md

De la o vreme, problema supraviețuirii populației Republicii Moldova pe timp de iarnă a devenit un subiect dezbătut pe larg de mass-media, de analiști și politicieni. Prețurile la gaze și la carburanți s-au majorat în ultima vreme în toată Europa. Este adevărat, furnizorii, în mare, monopolști

pe piața europeană, au practicat prețuri diferite cu diferiți clienți, în funcție de interese și conjunctură. Până la urmă, o problemă economică s-a dovedit a fi una cu conotație politică. Dar aici are de suferit cetățeanul de rând. Majoritatea populației Republicii Moldova se confruntă cu o mare dificultate în această perioadă: cum să iasă din iarnă?

Guvernul spune că este în căutarea banilor pentru a ajuta ce-

tățenii să achite facturile pentru consumul de gaze naturale, după ce prețul pentru o mie de metri cubi a ajuns, în prima luna a anului curent, la 646 de dolari, cu aproape 230 de dolari mai mult față de luna noiembrie a anului trecut. Anunțul a fost făcut de vicepremierul Andrei Spînu, marți, într-o conferință de presă.

De menționat că, în noiembrie, prețul mediu de achiziție al gazelor pentru Moldova a fost

de 450 de dolari mia de metri cubi, iar în decembrie – 550 de dolari.

Sindicatul și-au expus tranșant opinia referitor la scumpirile resurselor energetice și au tras semnale de alarmă, avertizând guvernarea despre riscurile care ar putea duce la o criză profundă a populației din cauza discrepanței dintre venituri și cheltuielile strict necesare. O declarație a CNSM în acest sens citiți în pag. 2.

ABONEAZĂ-TE

la „VOCEA POPORULUI”

DRAGI CITITORII!

Sperăm foarte mult să rămânem împreună și în 2022, fiindcă doar astfel putem face o publicație de calitate.

Abonament: 1 lună - 17,60 lei; 3 luni - 52,80 lei; 6 luni - 105,60 lei

» ACTIVITATEA CNSM

2

Sedință

Problemele de refacere a sănătății sindicaliștilor, discutate la vârf

În ședința Comitetului Confederal al CNSM, care a avut loc pe 11 ianuarie, au fost discutate mai multe probleme importante de ordin social-economic, patrimonial, statutar și organizatoric.

Conform ordinii de zi, membrii Comitetului Confederal au examinat, mai întâi, chestiunea cu privire la activitatea pe timp de pandemie, precum și implementarea metodelor de îmbunătățire a calității serviciilor prestate pentru anul 2022 de către stațiunile balneare „Bucuria-Sind”, „Nufărul Alb” și „Codru”, care aparțin sindicatelor.

Despre cum stau lucrurile în cadrul acestor instituții au vorbit Sergiu Costin, medic-șef la „Bucuria-Sind”, Alexandru Scutelnic, medic-șef la „Nufărul Alb” și Andrei David, medic-șef „Codru”.

Referindu-se la problemele cu care s-au confruntat în acești doi ani de pandemie, vorbitorii au menționat că cea mai dureroasă perioadă a fost în 2020, când le-a fost sistată activitatea timp de șase luni, stațiunile fiind nevoite să funcționeze la o capacitate redusă până la 25 la sută. Acest fapt le-a cauzat pierderi enorme. În anul 2021, după ce au fost anulate unele restricții, situația s-a îmbunătățit. Schimbarea spre bine se simte și la acest început de

Foto: Nicu Bînzari

an, când numărul de pacienți a început să crească, inclusiv al celor din străinătate.

O altă problemă discutată de membrii Comitetului Confederal ține de remunerarea angajaților. La acest capitol există o mare nedreptate. Potrivit prevederilor actuale, salariile angajaților din stațiunile balneare ce aparțin sindicatelor nu trebuie să depășească 25% din cheltuielile totale ale instituțiilor sanatoriale. Pentru comparație, în instituții similare care activează în aceleași condiții, dar aparțin CNAM, salariul con-

stituie 60% din cheltuieli. Sergiu Costin a propus ca problema în cauză să fie rezolvată de comun acord cu autoritățile statului, astfel ca toate stațiunile balneoclimaterice să activeze pe principii de egalitate.

Drept răspuns la cele solicitate, Mihail Hîncu, vicepreședinte al CNSM, a menționat că despre problemele cu care se confruntă stațiunile balneoclimaterice ale sindicatelor a discutat de nenumărate ori cu fostele autorități, dar de fiecare dată acestea nu au fost luate în considerare. Totodată, liderul

sindical și-a exprimat speranța că actuala guvernare va fi mai receptivă.

Membrii Comitetului Confederal au aprobat unanim propunerile de pe ordinea de zi cu privire la stabilirea prețurilor la biletele de tratament pentru membrii de sindicat în stațiunile balneoclimaterice ale CNSM, unde aceștia își vor putea întrema sănătatea.

În ședință au fost discutate și alte chestiuni organizatorice de interes major.

Anatol FIȘER

Atitudine

Declarația CNSM privind noile creșteri de prețuri și tarife la resursele energetice

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova este extrem de alarmată de situația din domeniul energetic și de solicitările furnizorilor de gaze naturale și energie electrică privind o nouă majorare a tarifelor și prețurilor la resursele energetice.

Intențiile de a dubla, practic, prețul pentru energia electrică și a crește tariful la gazele naturale de 1,5 ori vor lovi dezastruos asupra nivelului de viață al populației și va afecta grav agenții economici, activitatea cărora este dependentă de utilizarea în volume mari a resurselor energetice. Aceste scumpiri vor avea un efect de avalanșă și vor atrage după ele scumpirea tuturor mărfurilor și a serviciilor. Nu putem să nu atragem atenția și asupra scumpirii în fiecare zi a carburanților, care, de asemenea, conduc la creșteri de prețuri în toate domeniile.

Chiar dacă partenerii sociali au negociat unele creșteri salariale atât în sectorul real (stabilirea cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real în mărime de 3500 de lei), cât și în sectorul bugetar (stabilirea, din 1 ianuarie 2022, a mărimii minime a salariului lunar total în mărime de 3100 de lei), acestea vor fi erodate de preconizatele creșteri de prețuri și tarife.

Dat fiind acest fapt, sindicaliștii solicită guvernării, în regim de urgență, să întreprindă măsuri care să diminueze impactul scumpirilor și, nemijlocit:

- să fie compensate diferențele de tarife și prețuri, create ca urmare a majorărilor, pentru toată populația;

- să fie majorat ajutorul acordat de către stat consumatorilor casnici pentru consumul de resurse energetice;

- să fie subvenționați agenții economici care produc sau prestează bunuri și servicii de primă necesitate, mai cu seamă cei care fabrică produse alimentare;

- să examineze posibilitățile unor noi majorări de salarii pe parcursul anului 2022, pentru a nu admite diminuarea puterii de cumpărare a acestora;

- să fie introduse plafoane de prețuri și tarife pentru mărfurile de larg consum și serviciile de uz cotidian.

11 ianuarie 2022
ChișinăuMIHAIL HÎNCU
vicepreședinte CNSM

La mulți ani!

Stimate domnule vicepreședinte Mihail Hîncu,
Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova
Vă felicită cordial cu prilejul zilei de naștere.

Vă transmitem urările noastre de sănătate
și realizări notorii, perspective frumoase,
belșug și spor în toate activitățile
dumneavoastră!

Vă exprimăm aprecierea înaltă
și gratitudinea pentru munca asiduă
pe care o depuneți zilnic în dezvoltarea
mișcării sindicale din țară.

Lansare de carte

„Mărturii peste timp”, o carte despre o viață de Om consacrată sindicatelor

La acest început de an, a avut loc un eveniment foarte important pentru mișcarea sindicală. Petru Chiriac, vicepreședinte al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, a lansat cartea cu titlul sugestiv „Mărturii peste timp”. Trebuie să menționăm de la bun început că lucrarea, care are peste 600 de pagini, este o istorie trăită de autor de-a lungul celor peste 45 de ani dăruți, cu trup și suflet, mișcării sindicale.

Cartea poate fi și o lecție de viață foarte prețioasă pentru actualii și viitorii lideri sindicali. La eveniment au participat lideri de federații sindicale, de centre sindicale ramurale, colegi, consăteni.

În luarea sa de cuvânt, Petru Chiriac a menționat: „Mărturii peste timp” prezintă o dorință comună, a mea și a soției, Valentina Chiriac, președintele Federației Sindicale „SindLUCAS”, cu care am muncit alături timp de doi ani de zile, inspirându-mi mult curaj și putere de voință pentru a duce această lucrare la bun sfârșit. Sursa de inspirație ne-a fost ziarul sindicatelor „Vocea poporului”. Activând timp de 45 de ani în sindicate, m-am gândit că trebuie să las ceva pentru istorie. Din „Vocea poporului” am selectat cele mai importante materiale din perioada anilor 2001-2007, când am activat în calitate de președinte al Confederației Sindicatelor din Moldova. A fost o muncă foarte grea, dar, cu ajutorul Domnului, avem cartea pe masă. Sper să fie de folos sindicaliștilor de azi și de mâine”.

Consoarta sa, Valentina Chiriac, a menționat: „Îmi doresc mult ca această carte, care este prețioasă pentru noi, să fie citită și transmisă din generație în generație. În „Mărturii peste timp” veți întâlni nume notorii, cum ar fi Victor Belii, Victor Moloșag, Veaceslav Rufala, regretații Dumitru Ivanov, Natalia Suboci. Grație acestor lideri, am reușit să ne solidarizăm, să demonstrăm verticalitate, să facem fapte bune pentru ca sindicatele să devină o forță respectată nu numai de cetățenii de rând, dar și de guvernare”.

„Am fost și sunt dedicat, cu trup și suflet, mișcării sindicale și nu-mi doresc altceva în viață”

„Petru și Valentina Chiriac au muncit cu multă dăruire la carte, până ca aceasta să vadă lumina tiparului”, a remarcat Marcela Mardare, directorul Editurii „Pontos”. De asemenea, ea a adăugat că Petru Chiriac este un lider care lasă prin cartea sa o moștenire prețioasă viitorilor sindicaliști.

Scriitorul și jurnalistul Dumitru Pasat, redactorul cărții, menționează în prefața lucrării: „Intervențiile și alocuțiunile inserate în prezentul volum sunt fragmente dintr-un mare discurs al sinelui, cuprins între anii 2001-2007, când mișcarea sindicală era în vogă. Este remarcabil faptul cât de valoroase, de provocatoare, de originale au fost contribuțiile sindicalistului de mare calibrul

Petru Chiriac, care a făcut ceva ce nu era de loc specific liderilor de până atunci, luările sale de cuvânt au avut o influență crucială asupra destinului societății civile”.

Prezent la eveniment, Igor Zubcu, președintele CNSM, a menționat că editarea cărții „Mărturii peste timp” este un eveniment important nu doar pentru familia Chiriac, dar și pentru întreaga familie sindicală din țara noastră.

„În opinia mea, una dintre ideile cărții lui Petru Chiriac este că sindicatele nu au nevoie de revoluție, important e să ne cunoaștem trecutul, să învățăm lecțiile acelor vremuri deloc ușoare, ca să nu repetăm greșelile predecesorilor noștri. A fost și este un mentor al miilor de sindicaliști și al meu personal. Vă promit că o să aveți întotdeauna susținerea mea și a sindicatelor în realizarea proiectelor de viitor”, a mai spus președintele CNSM.

Împreună cu Petru Chiriac, a muncit cot la cot în acei ani complicați pentru mișcarea sindicală și Mihail Hîncu, vicepreședinte al CNSM, care a relevat: „Petru Chiriac descrie în cartea sa una dintre cele mai dificile perioade din viața sindicatelor, când existau două confederații care concureau între ele, iar conducerea țării depunea eforturi colosale ca să ne dirijeze din umbră. Doresc să-i mulțumesc din suflet că a ținut piept și a dat dovadă de mare curaj și înțelepciune, reușind să orienteze mișcarea sindicală pe calea democratică”.

În perioada descrisă în „Mărturii peste timp”, Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, era viceministru al Muncii și Protecției Sociale: „Sindicatele au fost foarte bătăușe în relațiile cu Guvernul, dar trebuie să recunoștem că aveau dreptate de fiecare dată, pentru că cereau un singur lucru – să fie respectate drepturile angajaților”. În altă ordine de idei, Sergiu Sainciuc a ținut să sublinieze că scrierea cărții a fost posibilă grație ziarului „Vocea poporului”, de unde au fost selectate o bună parte din materiale. În context, liderul sindical a menționat că apariția ziarului are o mare importanță pentru mișcarea sindicală. Astfel, el i-a îndemnat pe toți cei prezenți să se aboneze la „Vocea poporului”.

Ghenadie Donos, președintele Federației Sindicale a Educației și Științei, a declarat: „În carte este reflectată o perioadă „glacială” din activitatea sindicatelor, ea pre-

zintă o valoare istorică. Sunt sigur că „Mărturii peste timp” va deveni o carte de căpătâi pentru actualii și viitorii lideri de sindicat. Petru Chiriac a condus timp de două decenii Federația Sindicatelor din Educație, reușind să facă lucruri mari. Pentru munca asiduă, dorim să-i mulțumim din suflet”.

„Citind cartea, am descoperit că, în pofida anilor, Petru Chiriac rămâne și azi acel tânăr îndrăgostit de viața sindicală. De asemenea, m-am bucurat că în paginile cărții am întâlnit numele multor oameni de valoare pe care îi cunosc și care mi-au fost un exemplu în viață. Doresc să vă mulțumesc pentru susținerea pe care mi-ați acordat-o

Dumitru Șandru, fost director general al Institutului Muncii, a spus că Petru Chiriac poate fi numit „academician al mișcării sindicale”, iar cartea sa reflectă un adevăr istoric, de la care avem ce învăța. La rândul său, ziaristul Liviu Belli a subliniat că Petru Chiriac a fost, de-a lungul anilor, cel mai iubit lider sindical în rândul ziaristilor.

Cu mari emoții a venit la eveniment Nicu Sacagiu, coleg de școală al autorului: „Am stat într-o bancă mulți ani. Învăța bine, ne întreceam la matematică. Era un băiat timid, atent față de colegi și întotdeauna a luptat pentru dreptate. Mă bucur că aceste calități le are și în prezent”.

Elena Coțescu, consăteancă cu autorul, a ținut să menționeze: „Istoria poate fi cunoscută în baza izvoarelor scrise. În cazul dat, „VP” a servit drept sursă pentru cartea „Mărturii peste timp”. Este un curaj, până la urmă, să faci un lucru enorm, dezințersat material. E un fenomen rar întâlnit printre sindicaliști – apariția unei cărți. Cartea va servi drept izvor de inspirație pentru generațiile tinere de sindicaliști, dar și pentru cei care vor dori să scrie istoria sindicatelor”.

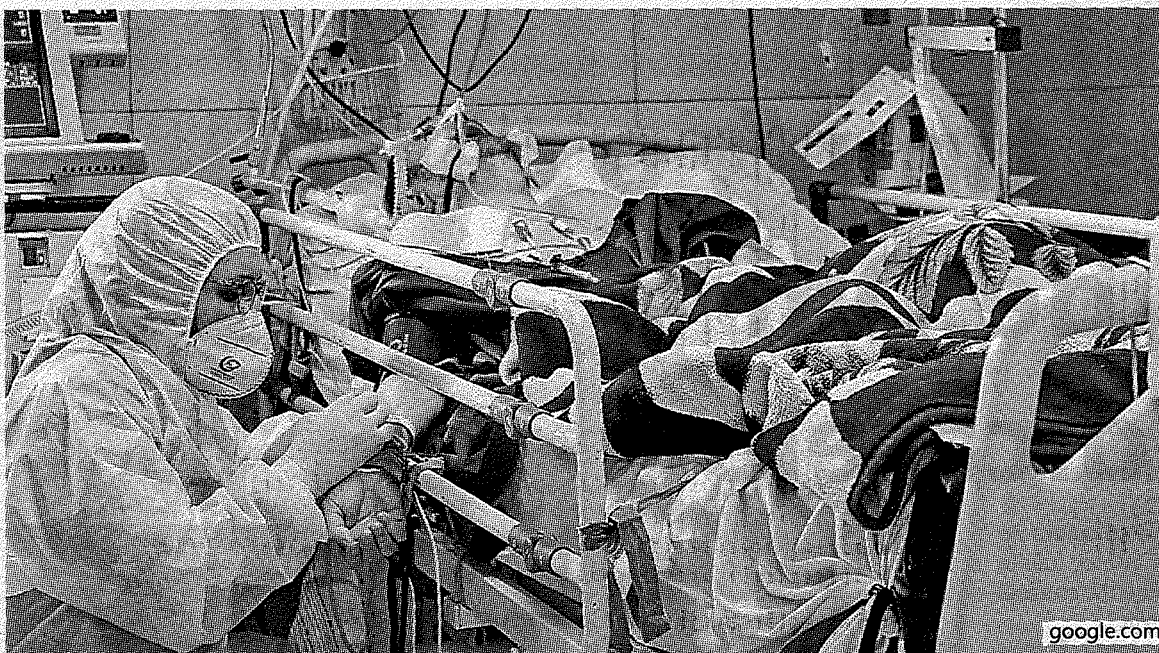
„Astăzi, ca niciodată, avem nevoie de a restabili autoritatea sindicatelor în fața salariaților și a partenerilor sociali, precum și de unitate în acțiuni, de o structură optimă, care să dispună de cadre responsabile și cu o experiență bogată în activitate. Numai fiind solidare și puternice, sindicatele pot fi atractive pentru salariați și vor avea viitor. Aceasta trebuie să devină o direcție strategică pentru dezvoltarea mișcării sindicale din țară”. Citatul e din materialul „Cum tindem să vedem sindicatele pe viitor?”, publicat în „Vocea poporului” în martie 2019. Trebuie să menționez că acest articol pe mulți sindicaliști i-a încurajat, pe alții, obișnuți să nu schimbe nimic, i-a deranjat. Petru Chiriac, însă, și-a continuat, cum e și feresc, calea.

„Eu sunt învățat să merg pe jos, nu călare pe cal bălan. Un lider trebuie să fie alături de oameni, ca să înțeleagă mai bine problemele cu care se confruntă. Am fost și sunt dedicat, cu trup și suflet, mișcării sindicale și nu-mi doresc altceva decât să continui această activitate” – este crezul autorului, pe care îl respectă și colegii de breaslă, și cititorii cărții.

Anatol FIȘER

Foto: Nicu Bînzari

Schimbare

O strategie ce ar trebui să revoluționeze sistemul de sănătate

Pandemia de Covid-19 a demonstrat încă o dată lumii întregi cât de important e sistemul de sănătate și că acest domeniu ar trebui să fie prioritar la capitolul financiar din partea statului, pentru a putea oferi populației servicii medicale de calitate. De exemplu, cheltuielile pentru ocrotirea sănătății în Republica Moldova, raportate la Produsul Intern Brut, sunt de 2,2 ori mai mici decât media din UE. Cheltuielile publice pentru sănătate au constituit doar 4,1% din PIB în anul 2019 față de 5,6% în anul 2010.

Dar pentru că lucrurile nu mai pot fi lăsate la voia întâmplării, într-o dinamică negativă, a fost elaborată Strategia Națională de Sănătate pentru anii 2022-2031.

Documentul are șase componente de bază pe care se va axa următorul plan de activitate al Ministerului Sănătății. Printre acestea se numără guvernarea sistemului de sănătate, finanțarea acestuia, resursele umane din domeniu, medicamente și dispozitive medicale, prestarea serviciilor de sănătate, sănătatea publică. Cei interesați de detaliile strategiei vor putea vedea documentul de-acum încolo pe pagina de transparență decizională www.particip.gov.md. Scopul esențial al strategiei este de a dezvolta sistemul național de sănătate în conformitate cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă 2030 (ODD).

Șase componente de bază

Proiectul Strategiei Naționale de Sănătate 2031 reprezintă principalul document de politici pub-

lice de planificare strategică pentru sistemul de sănătate, care va cuprinde șase componente de bază în următorii 10 ani.

În linii generale, în următorii 10 ani, Ministerul Sănătății își propune să atingă cinci obiective specifice:

- Dezvoltarea și aplicarea unui proces decizional transparent prin care Ministerul Sănătății și instituțiile sistemului de sănătate comunică eficient și accesibil cetățenilor Republicii Moldova și părților interesate despre deciziile ce urmează să fie luate.

- Creșterea nivelului de responsabilizare a instituțiilor sistemului de sănătate pentru acțiuni și inacțiuni în domeniul și comunicarea acestora cu regularitate către toate părțile interesate și cetățenilor.

- Creșterea nivelului de participare a părților interesate și cetățenilor în procesul decizional în sănătate și asigurarea participării active și fără constrângeri în cadrul deliberărilor.

- Fortificarea mecanismelor prin care procesele de reprezentare, luare a deciziilor, angajare în instituțiile sistemului de sănătate, care sunt angajate în execuție și care promovează integritatea la toate nivelurile (individual, instituțional și de sistem).

- Dezvoltarea capacităților sistemului de sănătate și a instituțiilor medicale în oferirea de soluții informate de evidențe și rezultate ale cercetărilor științifice care să asigure cel mai bun rezultat, dintre resursele alocate și obiectivele stabilite susținute de un sistem robust de monitorizare și evaluare a politicilor.

Referindu-se la Strategia Națională de Sănătate pentru anii 2022-2031, Aurel Popovici, președintele Federației Sindicale „SĂNĂTATEA”, a pus accentul pe resursele umane.

„Este binevenit faptul că unul dintre pilonii acestei strategii ține de resursele umane. Noi ne dorim ca acțiunile propuse să fie întreprinse cât mai rapid. Angajații din sistem trebuie să fie asigurați cu toate cele necesare ca ei să poată să-și desfășoare activitatea în condiții optime. Încă în anul 2016, a fost adoptată Strategia de dezvoltare a resurselor umane din sistemul de sănătate pentru perioada 2016-2025. Pe hârtie au fost stipulate niște lucruri foarte bune, dar aceste idei nu au dat rezultatele așteptate. Acea strategie se baza pe faptul că Organizația Mondială a Sănătății, într-un studiu făcut în 2015-2016, prevestea o lipsă a lucrătorilor medicali în Europa în 2020, cifrată la un milion de persoane”, a menționat liderul sindical.

„Sindicatul din sănătate pun accentul pe resursele umane

Aurel Popovici a menționat faptul că, în condițiile în care există o criză globală de lucrători medicali, e greu să-ți reții pe tinerii absolvenți într-un sistem cu salarii mici, cu condiții de muncă grele etc.

„Ne îngrijorează acest lucru și trebuie de întreprins ceva, ca tinerii să dorească să rămână în sistemul nostru de sănătate. Motivul este că ei au posibilitatea de a merge să profeseze în alte țări, unde nivelul de salarizare e cu mult mai înalt și sistemul medical este mai dezvoltat”, a spus acesta.

Strategia Națională de Sănătate pentru anii 2022-2031 se va afla în dezbateri publice timp de o lună, adică până la finele lunii ianuarie curent, după care va fi prezentat Cabinetului de miniștri, care urmează să-l aprobe.

Natalia HADĂRCĂ

Cetățeanul și legea

Rubrica „Cetățeanul și legea” vine în ajutorul cititorului nostru care caută răspunsuri la întrebări de ordin juridic. Continuăm această tradiție pentru ca cititorii care sunt și salariați la diverse întreprinderi să nu se simtă vulnerabili din punct de vedere juridic în fața celor care încearcă să-i manipuleze. La întrebările primite la redacție va răspunde Ion PREGUZA, expert în Departamentul juridic al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, în fiecare luni și joi de la 14:00 până la 16:00. Ne puteți contacta și la linia fierbinte 0-800-800-20.

Liber-profioniștii: concediul parțial plătit

Activez în calitate de executor judecătoresc de mai mulți ani. Acum, mă aflu în concediul postnatal cu durata de 70 de zile calendaristice, care mi-a fost acordat în legătură cu unele complicații la nașterea copilului. Doresc să aflu dacă, după expirarea concediului postnatal, voi avea dreptul la concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de trei ani cu achitarea indemnizației pentru această perioadă? Dacă da, spuneți-mi vă rog, care sunt condițiile pentru stabilirea indemnizației?

Vera Ciurac, Drochia

În conformitate cu art.1 din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale (în redacția Legii nr. 257/2020), executorul judecătoresc face parte din categoria liber-profioniștilor ce practică activități în sectorul justiției.

În scopul asigurării protecției sociale a familiilor cu copii și în conformitate cu Legea nr. 315 din 23 decembrie 2016 privind prestațiile sociale pentru copii, Guvernul Republicii Moldova, prin Hotărârea nr. 1478 din 15.11.2002, a aprobat Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii (în continuare – Regulament).

Potrivit pct. 2 secund din Regulament în redacția Hotărârii Guvernului nr. 940 din 22.12.2020, în cazul liber-profioniștilor ce practică activități în sectorul justiției, la calculul stagiului de cotizare necesar pentru stabilirea indemnizației lunare pentru creșterea copilului se includ perioadele pentru care a fost plătită taxa fixă a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, stabilită începând cu 1 ianuarie 2021.

„Începând cu 1 ianuarie 2021, liber-profioniștii au dreptul la indemnizație pentru creșterea copilului

Același Regulament (pct.7 subpct.2), lit. D secund)) dispune că în cazul liber-profioniștilor ce practică activități în sectorul justiției, care este persoană asigurată, indemnizația pentru creșterea copilului se stabilește din ziua următoare datei expirării concediului de maternitate. În același timp, norma data dispune că liber-profioniștilor li se acordă dreptul la indemnizația pentru creșterea copilului dacă confirmă stagiul necesar de cotizare fără condiția aflării în concediu pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de trei ani.

Venitul lunar asigurat pentru liber-profioniști care practică activitate în sectorul justiției, potrivit pct. 37 secund din Regulament, se determină prin împărțirea 1/12 a taxei fixe a contribuției de asigurări sociale de stat stabilită pentru anul corespunzător la cota tarifului contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii pentru angajatorii sectorului privat pentru această perioadă. Venitul lunar asigurat determinat se include în calcul în lunile pentru care au fost plătite taxele fixe ale contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii stabilite începând cu 1 ianuarie 2021.

Prevederile pct. 41 prim din Regulament stabilesc că în cazul în care liber-profioniștii ce practică activitate în sectorul justiției pe parcursul celor 12 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat nu a realizat venit asigurat din motiv de beneficiere de indemnizație de maternitate și/sau de indemnizație pentru creșterea copilului, cuantumul următoarei indemnizații pentru creșterea copilului se stabilește din baza de calcul în al cărei temei s-a calculat această indemnizație pentru copilul precedent, inclusiv în cazul în care a beneficiat de anumite plăți unice pe parcursul perioadei luate în calcul.

Așadar, pornind de la cele menționate mai sus, precum și în conformitate cu prevederile pct. 68 din Regulament, liber-profioniștii ce practică activitate în sectorul justiției (inclusiv executorul judecătoresc) are dreptul la indemnizație pentru creșterea copilului născut, începând cu 1 ianuarie 2021, dacă întrunește condițiile de acordare a acesteia.

5 ACTIVITATEA SINDICALĂ

Drepturi

Angajații din gospodăria locativ-comunală au o nouă Convenție colectivă

Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Sfera Deservirii Sociale și Producției de Mărfuri „Sindindcomservice” și Asociația Patronală a Serviciilor Publice din Republica Moldova au semnat, recent, o nouă Convenție colectivă (nivel de ramură) pentru anii 2022-2026.

Convenția colectivă este actul juridic ce determină principiile generale de reglementare a raporturilor de muncă, sociale și economice între salariați și angajatori, condițiile generale de retribuire a muncii, garanțiile de muncă și înlesnirile angajaților. De asemenea, aceasta determină drepturile, obligațiile și responsabilitatea părților parteneriatului social.

Facilități de ordin social-economic pentru salariații membri de sindicat

Obiectivele principale ale Convenției sunt asigurarea, în cadrul dialogului social între părți, a creșterii nivelului de trai al salariaților și familiilor lor prin reglementarea nivelului de retribuire a muncii, în funcție de evoluția prețurilor la mărfuri și servicii, a nivelului minim de existență. Totodată, acestea vizează asigurarea plasării în câmpul muncii, a echității sociale, drept premise sigure de îmbunătățire a activității unităților și de creare a condițiilor decente de muncă pentru angajați.

În Convenție au fost incluse un șir de facilități de ordin social-economic pentru salariații membri de sindicat, cu privire la încheierea, modificarea și desfacerea contractelor colective de muncă, formarea profesională, timpul de muncă și timpul de odihnă, organizarea muncii și salarizarea, securitatea și sănătatea în muncă, protecția tinerilor și a femeilor.

Un loc important în Convenția colectivă îl are capitolul „Retribuirea muncii”, unde se pune accent pe calificarea și complexitatea îndeplinirii muncii ce stimulează salariații să corespundă aptitudinilor profesionale, iar angajatorii să creeze locuri de muncă decente și să achite cursurile de formare continuă. Totodată, măsuri suplimentare sunt prevăzute cu referire la tariful pentru categoria I de calificare prin prisma dificultăților ramurii gospodăriei locativ-comunale, astfel ca întreprinderile să fie orientate spre majorarea cuantumului garantat de salari-

zare cu adăugarea coeficienților tarifari, de complexitate și calificare. Pleđăm pentru un salariu stabil, decent, pentru condiții de lucru care să corespundă cerințelor securității și sănătății în muncă.

„Salariile decente și condițiile de muncă bune, esențiale în document

Capitolul „Securitatea și sănătatea în muncă” stabilește sarcinile de a avea structuri corespunzătoare domeniului menționat, necesitatea efectuării controalelor medicale și de a exista puncte medicale la întreprinderile unde activează mai mult de 300 de angajați, precum și obligativitatea de atestare a locurilor de muncă în corespundere cu normele de securitate și sănătate în muncă. În acest sens, întreprinderile vor aloca anual resurse pentru ameliorarea condițiilor de muncă, vor evalua riscurile, vor organiza din mijloacele proprii instruirea în domeniul securității muncii.

„Înlesniri și protecția socială a salariaților” este capitolul care permite susținerea salariaților și a familiilor acestora în toate cazurile, cu atât mai mult cu cât situația acestora este legată de producere. Iar capitolul „Parteneriatul social. Raporturile părților” prevede garanții că angajatorul nu este în drept să refuze negocierile colective la nivel de unitate cu reprezentanții salariaților.

În urma eforturilor comune ale membrilor Comisiei, au fost prevăzute un șir de reglementări suplimentare la raporturile de muncă față de cele prevăzute în Codul muncii și de legislația în vigoare: îmbunătățirea condițiilor de muncă și de salarizare, majorarea perioadei de concediu pentru unele categorii de angajați din ramură, concedii suplimentare pentru unele situații concrete, facilități suplimentare pentru cei ce activează în condiții nefavorabile și altele.

Convenția a fost încheiată conform prevederilor Codului muncii, al Legii Sindicatelor, Legii Patronatelor, Convenției OIM. Textul integral al Convenției este publicat în MO nr. 325-333 (8035-8043) din 31 decembrie 2021, dar va fi elaborată și o broșură a Convenției, care va fi remisă fiecărui comitet sindical afiliat Federației Sindicatelor „Sindindcomservice”.

Ana SELINA, președintele Federației Sindicatelor „Sindindcomservice”

Opinii

Congresul IV al CNSM, evenimentul anului

Cel mai important eveniment din anul acesta va fi, fără îndoială, Congresul IV al CNSM, care urmează să aibă loc în iunie 2022. La acest for se vor da aprecieri evoluției mișcării sindicale, vor fi adoptate documente de bază privind strategia pentru următorii ani, vor fi discutate probleme actuale, stringente.

Am adresat liderilor sindicali ai federațiilor, precum și reprezentanților CNSM din teritoriu, următoarele întrebări:

- ? **Ce așteptări aveți de la Congresul IV al CNSM?**
- ? **Ce schimbări ați dori să se producă în viața sindicală și în promovarea drepturilor salariaților, în lupta pentru aceste drepturi?**
- ? **Cum credeți că ar trebui să fie relațiile sindicatelor cu guvernarea și pentru ce forme de cooperare pledați?**

Aurel POPOVICI, președintele Federației Sindicale „SĂNĂTATEA”:

„Avem așteptări mari de la următorul Congres: a venit timpul schimbărilor”

Avem așteptări mari de la următorul Congres, pentru că înțelegem cu toții că a venit timpul schimbărilor. Dacă ne dorim schimbare, ca sindicaliști, avem nevoie de putere – acea putere care se construiește prin relaționarea cu alți oameni și care are la bază încrederea reciprocă și urmărirea unui scop comun.

Noi traducem acea putere prin solidaritate care, pentru un sindicalist, înseamnă o forță capabilă să treacă dincolo de stereotipuri și de prejudecăți. Iar solidaritatea este un ingredient indispensabil, dacă ne dorim o democrație sănătoasă, una în care toți lucrătorii să poată participa neîngrădit la transformarea comunităților. Sindicatul trebuie să devină din ce în ce mai agil și să învețe să se schimbe, pentru a face față noilor provocări. Este esențială consolidarea puterii, astfel încât angajatorii să respecte drepturile lucrătorilor, să respecte contractele colective și să le ofere angajaților remunerația și condițiile de muncă decente pe care le merită.

Este necesară reanimarea parteneriatului și a dialogului social, precum și o conlucrare mai intensă cu comisiile parlamentare și cu reprezentanții guvernului în ceea ce privește inițiativele legislative și proiectele înaintate.

Orice criză, orice problemă poate fi depășită doar prin dialog. Suntem convinși că vom putea face progrese doar dacă vom clădi un dialog eficient, bazat pe respect reciproc și pe luarea în considerare a intereselor fiecărei părți.

Victor TALMACI, președintele Federației „SINDICONS”:

„CNSM are nevoie de un președinte care cunoaște sindicalismul veritabil”

Mai întâi de toate, să nu se producă scindarea, or noi observăm că unele sindicate, din sfera bugetară, deja o pregătesc, inclusiv abordează tendențios chestiunile esențiale legate de gestionarea patrimoniului sindical.

În al doilea rând, așteptăm să se îndeplinească deciziile organelor electivă ale sindicatelor de ramură cu privire la propunerile de reamănieră în conducerea CNSM, adresate Consiliului General, care nu au fost examinate în mod intenționat.

La conducerea CNSM să fie ales un președinte care cunoaște sindicalismul veritabil și care a manifestat aptitudini și calități de lider al mișcării sindicale, și nu doar ca un specialist într-un oarecare domeniu.

Consolidarea structurilor sindicale la nivel de ramuri ale economiei naționale și respectarea principiilor federale, pentru a întări mișcarea sindicală la nivel de Confederație.

Pentru ca în viața sindicală să se producă o schimbare, ar trebui să ne modernizăm activitățile conform necesităților și cerințelor membrilor de sindicat. Să avem cu ce motiva actualii membri și să putem recruta membri noi, mai ales din rândurile tineretului. Să încurajăm oamenii ca ei să poată să lupte pentru drepturile lor, iar noi să-i putem reprezenta în acest proces.

Relațiile sindicatelor cu guvernarea, în permanență, ar trebui să fie conform prevederilor Legii sindicatelor, Convențiilor OIM. Iar pentru ca acestea să fie respectate, trebuie să ne conducem strict de principiile de bază ale parteneriatului social, consfințite în Codul muncii.

CONSULTAȚII

6

Economistul

Prevederile legislației vizând salarizarea, în vigoare de la 1 ianuarie 2022

Ana MOLDOVANU, consultant superior în Departamentul protecție social-economică al CNSM

1. Principalele modificări ale Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar sunt:

- S-a modificat noțiunea de bază „funcție temporar absentă”, după cum urmează:

- funcție temporar absentă – funcție al cărei titular lipsește de la lucru pe o perioadă de până la 60 de zile calendaristice în următoarele cazuri: în caz de boală sau traumatism, concediu de studii, concediu neplătit, detașare la alt loc de muncă sau pe perioada stabilită de legislație în cazul concediului de maternitate, când salariatului i se păstrează locul de muncă, iar raporturile de serviciu nu au fost suspendate;

- S-a introdus o noțiune nouă, „funcție vacantă” – funcție liberă, fără titular;

- S-a introdus un nou spor – sporul de compensare pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate.

- S-a modificat modalitatea promovării, a transferului și detașării personalului:

- salariile de bază, în cazul promovării, al transferului și detașării personalului unităților bugetare, se stabilesc conform coeficienților de salarizare pentru funcțiile respective, ținându-se cont de treapta de salarizare;

- în cazul detașării, personalul beneficiază, pe lângă salariul de bază, și de celelalte drepturi salariale acordate personalului din unitatea bugetară în care a fost detașat;

- în cazul în care, în urma detașării, salariul lunar stabilit este inferior celui de care a beneficiat până la detașare, personalului detașat i se va plăti diferența de salariu.

- Salariaților din unitățile bugetare, care la data de 1 decembrie 2018 asigurau interimatul unei funcții publice de conducere și la încetarea acestuia au revenit în funcția exercitată anterior interimatului, li se va achita diferența de salariu. Diferența de salariu se garantează în cazul în care salariile calculate sunt inferioare salariilor medii lunare calculate pentru funcțiile ocupate anterior asigurării interimatului unei funcții publice de conducere.

- S-a majorat mărimea minimă a salariului lunar calculat, de la 2200 de lei la 3100 de lei. Astfel, angajații, al căror salariu calculat, cu durata normală a timpului de

muncă, este mai mic decât 3100 de lei, vor primi diferență dintre 3100 de lei și salariul lunar calculat.

- S-au majorat clasele de salarizare pentru directorii (șefi) ai instituțiilor de învățământ.

- S-au acordat clase suplimentare de salarizare pentru funcțiile didactice de psihopedagog, pedagog logoped, psiholog din structurile de asistență psihopedagogică.

- S-au acordat clase suplimentare de salarizare pentru Serviciul Hidrometeorologic de Stat.

- S-au majorat clasele de salarizare pentru șoferii din cadrul tuturor unităților bugetare.

- S-au majorat clasele de salarizare pentru judecătorii Curții Constituționale.

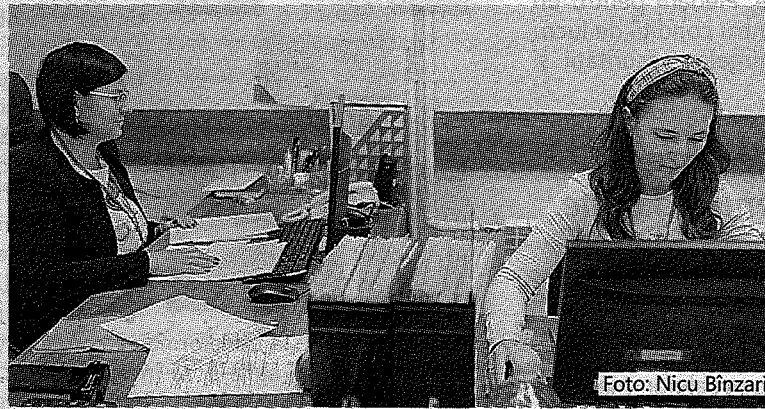

Foto: Nicu Bînzari

2. Prin Legea bugetului de stat pentru anul 2022:

a) Pentru calcularea, începând cu 1 ianuarie 2022, a salariilor angajaților din sectorul bugetar, în conformitate cu prevederile Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, s-a stabilit valoarea de referință în mărime de **1800 de lei**.

Prin derogare, s-au stabilit următoarele valori de referință:

în mărime de 1400 de lei – pentru persoanele cu funcții de demnitate publică din cadrul autorităților/instituțiilor finanțate de la bugetul de stat, cu excepția judecătorilor, a procurorilor, a inspectorilor-judecători, a secretarului general al Guvernului, a secretarului general al aparatului președintelui Republicii Moldova, a secretarului general al Parlamentului, a secretarilor de stat, a directorului Serviciului Fiscal de Stat și a directorului Serviciului Vamal, a șefilor și șefilor adjuncți ai oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, a consilierilor pentru soluționarea contestațiilor;

în mărime de 1900 de lei pentru:

- personalul didactic, științifico-didactic și personalul de conducere din cadrul instituțiilor de învățământ, conducătorii (directori și directori adjuncți) instituțiilor de educație timpurie, de învățământ primar, gimnazial, liceal și profesional tehnic, directorii/directorii adjuncți ai altor instituții de învățământ decât cele de educație timpurie, de învățământ primar,

gimnazial, liceal și profesional tehnic;

- personalul care, conform anexelor la Legea nr. 270/2018, se încadrează în clasele de salarizare de la 1 până la 25;

- corpul de subofițeri din cadrul Ministerului Afacerilor Interne;

- efectivul de soldați și sergenți din cadrul Ministerului Apărării;

- consilierii pentru soluționarea contestațiilor din cadrul Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor, inclusiv directorul general și directorul general adjunct;

în mărime de 2000 de lei – pentru personalul, inclusiv cu funcții de demnitate publică, din cadrul Serviciului Protecție și Pază de Stat;

în mărime de 2500 de lei pentru:

- judecători (cu excepția judecătorilor din cadrul Curții Constituționale, al Consiliului Superior al Magistraturii și al Curții Supreme de Justiție), procurori, inspectori-judecători, inspectori din cadrul Inspecției procurorilor;

- personalul, inclusiv cu funcții de demnitate publică, din cadrul Serviciului de Informații și Securitate, al Centrului Național Anticorupție, al Autorității Naționale de Integritate și al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor;

- personalul, inclusiv cu funcții publice de conducere, din cadrul Autorității Aeronautice Civile;

în mărime de 2600 de lei – pentru judecătorii din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și al Curții Supreme de Justiție;

în mărime de 3000 de lei – pentru judecătorii din cadrul Curții Constituționale.

b) Pentru acordarea premiului anual pentru rezultatele activității în anul 2021, în cazul neachitării acestuia de către unitățile bugetare în anul 2021, sunt prevăzute 592 mln. de lei. Repartizarea acestor alocații autorităților publice se va efectua în baza hotărârilor de Guvern.

3. Prin Hotărârea Guvernului nr. 458 din 29.12.2021 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, s-a stabilit salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2022, în mărime de **9900 de lei**.

Avocatul

Angajarea după absolvire

Copilul meu în curând va finaliza studiile cu finanțare de la bugetul de stat la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie. Este adevărat că trebuie, în mod obligatoriu, să lucreze timp de cel puțin trei ani după absolvire acolo unde va fi repartizat de Ministerul Sănătății? Va beneficia el în așa caz de anumite înlesniri? Ce se întâmplă dacă refuză să lucreze conform repartizării?

Valeria S., mun. Chișinău

Mai întâi de toate, trebuie menționat faptul că, potrivit prevederilor Legii ocrotirii sănătății, exercițiul profesiunilor medico-sanitare și farmaceutice este autorizat titularilor unei diplome, unui atestat sau certificat eliberat de o instituție de învățământ superior sau mediu de specialitate respectivă din țară ori din străinătate. Exercițiul profesiunilor medico-sanitare și farmaceutice poate fi independent (activitate profesională în domeniul sănătății, în una dintre formele de organizare prevăzute de Legea ocrotirii sănătății) sau în calitate de angajat la un prestator de servicii medicale sau farmaceutice.

Lucrătorilor medico-sanitari și farmaceutici li se stabilesc înlesniri, conform legislației în vigoare.

Absolvenții studiilor postuniversitare de rezidențiat și ai învățământului profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar medical și farmaceutic care, imediat după absolvire, se angajează conform repartizării Ministerului Sănătății sau exercită independent profesiunea de medic în una dintre formele de organizare a activității profesionale prevăzute de legea sus-menționată în orașe și sate, inclusiv din componența municipiilor Chișinău și Bălți, cu excepția celorlalte teritorii ale municipiilor respective, în primii trei ani de activitate beneficiază din bugetul de stat, prin intermediul prestatorului respectiv de servicii medicale și farmaceutice, de dreptul la:

a) compensație a cheltuielilor pentru închirierea locuinței sau la locuință gratuită acordată de autoritatea administrației publice locale;

b) o indemnizație unică în mărime de 120 de mii de lei pentru medici și farmaciști și de 96 de mii de lei pentru personalul medical și farmaceutic cu studii profesionale, care se achită în trei rate egale, a câte 40 de mii de lei și, respectiv, a câte 32 de mii de lei, după expirarea primei luni de activitate și, ulterior, la finele fiecărui an de activitate;

c) compensare lunară a costului a 30 kW/oră de energie electrică și compensare anuală a costului unui metru cub de lemne și al unei tone de cărbuni, inclusiv în cazul încălzirii cu gaze.

Absolvenții studiilor postuniversitare de rezidențiat și

Liubomir DUDULICA, avocat@md@gmail.com

ai învățământului profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar medical și farmaceutic care și-au făcut studiile în bază de contract beneficiază de indemnizațiile și înlesnirile enumerate mai sus în cazul în care se angajează în câmpul muncii în baza repartizării Ministerului Sănătății și activează respectând termenul și condițiile obligatorii stabilite prin lege.

Pentru distincție în exercițiul profesiunii lucrătorii din domeniul ocrotirii sănătății trebuie să primească recompense conform legislației în vigoare.

Dar sunt stabilite și unele condiții obligatorii. Medicii și farmaciștii admiși la studii de rezidențiat cu finanțare de la bugetul de stat încheie cu Ministerul Sănătății un contract privind instruirea în cadrul studiilor de rezidențiat și plasarea în câmpul muncii, conform regulamentului aprobat de Guvern.

După absolvirea studiilor, medicii, farmaciștii și lucrătorii medicali cu studii medii sunt obligați să activeze cel puțin trei ani conform repartizării Ministerului Sănătății. La repartizarea medicilor de familie se ține cont de rezultatele concursurilor de atribuire a practicilor medicului de familie.

Nerespectarea termenului de trei ani de activare conform repartizării, neîncadrarea la studii de rezidențiat în Republica Moldova, precum și nerespectarea, de către medicii și farmaciștii admiși la studii de rezidențiat cu finanțare de la bugetul de stat, a clauzelor contractului privind instruirea în cadrul studiilor de rezidențiat și plasarea în câmpul muncii, încheiat cu Ministerul Sănătății, presupun restituirea costului studiilor superioare în domeniul medical și farmaceutic și a costului studiilor de rezidențiat, finanțate de la bugetul de stat, conform calculului Ministerului Sănătății.

Împotriva persoanelor care nu respectă condițiile date și refuză benevol să restituie costul studiilor, sunt înaintate cereri de chemare în judecată privind încasarea silită a acestor sume, fiind obligați să achite suplimentar și cheltuielile de judecată.

Prevedere nouă

Dreptul la pensie anticipată pentru stagiul îndelungat, în vigoare

De la 1 ianuarie curent, a fost introdusă o nouă categorie de pensie - pensia anticipată pentru carieră lungă. Aceasta se acordă persoanelor care au realizat o activitate în muncă mai mare decât stagiul necesar prevăzut la pensiile pentru limită de vârstă. Asta înseamnă că, începând cu prima zi a anului curent, vârsta standard de pensionare pentru bărbați va fi de 63 de ani, iar stagiul complet de cotizare - de 34 de ani. Pentru femeii, vârsta standard de pensionare de 63 de ani va intra în vigoare de la 1 iulie 2028, iar stagiul complet de cotizare de 34 de ani va intra în vigoare pe 1 iulie 2024.

Foto: Nicu Binzari

Formula de indexare, revizuită

A fost revizuită și formula de indexare a pensiilor. Indexarea se va face o dată pe an, la 1 aprilie. De asemenea, este prevăzută și un coeficient de majorare a pensiilor, în valoare de 50% din creșterea economică reală pentru anul precedent, care va fi acordat la data de 1 aprilie, în sumă fixă. Totodată, va fi revizuită și modalitatea de stabilire a pensiei minime. Cuantumul pensiei minime va fi stabilit anual de către Guvern, valoarea acestuia urmând să fie cel puțin egală cu cea din anul precedent.

Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS) informează că pensia anticipată pentru carieră lungă se acordă de la data depunerii cererii, termenul de examinare a acesteia fiind de 60 de zile de la data depunerii împreună cu toate actele necesare.

„Mai informăm că, pensiile pentru limită de vârstă se acordă în baza cererii respective, prin adăugarea perioadelor necotributive asimilate și a celor contributive realizate ulterior”, mai precizează sursa citată.

La procedura de pensionare anticipată nu se vor lua în calcul anii de studii, de armată sau concediul de îngrijire al copilului, prevederi ce au stârnit nemulțumiri

printre deputați și societatea civilă. Într-un interviu, ministrul Muncii și Protecției Sociale, Marcel Spatar, explică acest fapt.

”Să nu ne pomenim că mai mult de jumătate din cereri sunt pentru pensie anticipată

„Acest mecanism de pensionare anticipată are scopul de a remunera, de a recunoaște pe cei care au muncit. Cariera lungă înseamnă că ai muncit mult timp. Bărbații care au muncit 39 de ani cred că

au dreptul să iasă la pensie un pic mai devreme, mai repede decât cei care nu au muncit la fel de mult. Vrem să fim prudenți. Nu este exclus ca pe viitor să includem anumite perioade în stagiul eligibil pentru pensionarea anticipată. Nu trebuie însă să o facem amănunțit, să deschidem toate porțile din start și să descoperim că de fapt nu este sustenabil și într-un an să închidem așa cum s-a întâmplat în 2017. Este bine să deschidem dreptul și apoi să ajustăm parametrii ca să vedem dacă 10, 20% de pensionari merg pe pensia anticipată. Să nu ne pomenim că mai mult de jumătate vin pe pensie anticipată”, a spus Marcel Spatar.

Opinia CNSM

Contactat de „Vocea poporului”, Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, a menționat că această modificare este un prim pas pe care îl salută, însă urmează și alte modificări de îmbunătățire a normei legale.

„Ar fi bine ca în stagiul pentru femei să fie incluși cel puțin trei ani din concediul pentru îngrijirea unui copil. Atunci ar fi echitabil”, ne-a spus Sergiu Sainciuc. Revizuire la care sindicatele vor insista pe parcurs.

Conform regulii actuale, potrivit CNAS, pentru anul curent ar fi să iasă la pensie anticipată patru mii de cetățeni. Totuși, ministrul Muncii și Protecției Sociale nu exclude că, în urma unor discuții și, poate, amendamente, acest număr ar putea fi mărit până la 6-8 mii de pensionari.

Soluție

Angajații din domeniul construcțiilor vor avea salarii mai mari

Începând cu luna ianuarie 2022, angajații din construcții vor primi un salariu mediu mai mare. Acesta va fi de 14.359 de lei, adică cu 3.402 lei mai mult față de anul 2021. Iar salariul minim a fost stabilit în mărime de 5.000 de lei, cu 1185 de lei mai mult decât salariul minim anterior, care era de 3.815 lei. Salariul se aplică pentru toți angajatorii și salariații din ramură, indiferent de apartenența la patronat sau sindicat.

midr.gov.md

Salariul a fost stabilit în baza Acordului de modificare a Convenției Colective în ramura construcțiilor pentru anii 2018-2022, semnat recent, în ședința Comisiei de ramură pentru consultări și negocieri colective în domeniul construcțiilor. Documentul a fost semnat de către vicepremierul Andrei Spînu, ministru al Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, și partenerii sociali: Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS”, în persoana președintelui Victor Talmaci, Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materiale-

lor de Construcție „CONDRUMAT” (Pavel Caba) și Federația Patronatului din Construcții și Producerea Materialelor de Construcție „FPCPMC” (Marin Sirbu).

Potrivit președintelui „SINDICONS”, Victor Talmaci, semnarea acestui acord reprezintă un prim pas și o deblocare a problemei. „Nici această cifră nu este una reală, dacă am lua în calcul situația per ansamblu și prețurile din țară. E depășită. E mult pentru cel care dă, nu și pentru cel care primește. Noi acum nu am stabilit un salariu real, doar am deblocat situația care a fost. Am simțit și susținere din partea minis-

terului de resort, o atitudine și voință politică pentru a merge înainte, ceea ce nu am simțit în raport cu vechea guvernare”, a menționat pentru „Vocea poporului” Victor Talmaci.

În opinia președintelui „SINDICONS”, chiar dacă a fost semnat acest acord de majorare a salariului, lucrurile nu se opresc aici. A fost deja trimisă o altă scrisoare către ministerul de resort cu propunerea de a stabili deja salariul minim de șase mii de lei. „Nici acesta nu corespunde realității, dar reieșim din ce putem pe moment. De altfel, sindicatele sunt mereu în discuții cu autoritățile, pentru a veghea cum se respec-

tă toate angajamentele asumate în Convenția colectivă în ramura construcțiilor, venim mereu cu propuneri de îmbunătățire a acesteia la capitolul salarizare, securitatea și sănătatea la locul de muncă etc. Angajatorii mereu se plâng că nu au forță de muncă suficientă, calificată. Dar de ce nu au, de ce pleacă lumea? Prin acțiunile noastre, nu urmărim decât să oprim acest exod. Dorim ca oamenii să vrea să rămână în țară, să avem salarii decente, locuri de muncă și siguranță în ziua de mâine. Până la urmă, acesta și este rolul parteneriatului social, nu doar să semnăm ceva și cu asta am terminat. Acum, ne dorim să monitorizăm implementarea în practică a acestor prevederi. Cu părere de rău, însă, unii agenți economici motivează că nu sunt membri ai sindicatului, patronatului și această prevedere nu se răsfrânge asupra lor. Greșit. Convenția colectivă prevede clar că minimul stabilit trebuie respectat de toți, nu contează că ești membru al patronatului sau al sindicatului”, a mai spus Victor Talmaci.

Pagină realizată de Galina MUNTEANU

Anunț

Directia Învățământ Leova anunță concurs pentru funcția vacantă de director al școlii primare Băiuș și prelungeste cu 30 de zile concursul pentru ocuparea funcției vacante de director la următoarele instituții de învățământ: gimnaziul „Mihai Viteazul”, școala primară Sărata Răzeși; școala primară Beștemac.

Informații suplimentare pot fi accesate pe pagina web: di-leova.md, tel: 067700077.

Concurs

Scrisoare către Moș Crăciun

Scrisoriile copiilor salariaților membri ai Federației Sindicatelor din Comunicații au ajuns la destinație, adică la Moș Crăciun. Însă după ce le-a citit, bunul Moș le-a expediat la syndicate pentru a fi premiați autorii răvașelor deosebite. Așadar, la FSCM au ajuns 395 de scrisori ale căror autori sunt copii cu vârsta cuprinsă între 6 și 16 ani. În acestea copiii și-au exprimat dorințele, gândurile și speranțele.

Juriul a avut de efectuat o muncă grea pentru a selecta cele mai ingenioase mesaje, mai ales că toate le erau pe plac. Însă, după dezbateri îndelungate, au fost desemnați câștigătorii locurilor premiante.

lăți învingătorii concursului:

Categoria de vârstă 6-9 ani:

Locul I – **Ciobanu Pavel**, 8 ani, Centru de Telecomunicații Bălți;

Locul II – **Bînzari Gabriela**, 9 ani, Agenția Servicii Publice (ASP);

Locul III – **Miron Alexandra**, 6 ani, ASP.

Categoria de vârstă 10-13 ani:

Locul I – **Știci Laurențiu**, 12 ani, CNAM;

Locul II – **Ostrovari Laurenția**, 11 ani, Centrul de Postă (CP) Săldănești;

Locul III – **Matcin David**, 11 ani, ASP.

Categoria de vârstă 14-16 ani:

Locul I – **Zincenco Sergiu**, ASP, 15 ani;

Locul II – **Matcina Antonina**, 15 ani, ASP;

Locul III – **Uțica Marionela**, 16 ani, CP Ialoveni.

Premiu special – **Bîrsanu Anișoara**, 13 ani, CP Bălți.

„Cel mai mult îmi doresc ca părinții să nu-și abandoneze copiii, pentru că fiecare copil are nevoie de căldura mamei și a tatei.

Îmi doresc ca toate animăluțele din stradă să fie adoptate de familii grijulii. În altă ordine de idei, îmi mai doresc ca pandemia Covid-19, care mi-a furat o parte din copilărie, să dispară!!!”

Anișoara Bîrsanu

„Probabil e ultima scrisoare pe care ți-o scriu, la anul voi fi mare de tot.

Ție îți doresc multă sănătate și putere pentru a aduce bucurii multor copii care te așteaptă. Pentru mine se deschide de acum încolo o altă lume, nu de vis, dar la fel de frumoasă și captivantă. Datorită ție, am avut cele mai frumoase sărbători de Crăciun, care vor fi refugiul gândurilor atunci când voi vrea să mă întorc în copilărie, deoarece copilăria poate dura toată viața, trebuie doar să vrei.”

Sergiu Zincenco

„Nu dorim cadouri scumpe, Nu dorim daruri multe, Ne dorim doar sănătate, Pe ce-i dragi s-avem aproape, Să-i îmbrățișăm cu drag Și să-i sărutăm în prag, Să ne întâlnim la masă Fără măști pe față, Și să ne urăm de bine Pentru anul care vine.”

Laurențiu Știci

„În tot anul care a trecut m-am străduit să fiu cuminte, să-mi ascult părinții și să aduc rezultate bune la învățătură, așa cum m-ai sfătuit la ultima întâlnire.

De aceea, anul acesta aș dori să-mi aduci odată cu magia sărbătorilor de iarnă o minune... Și această minune îmi doresc să fie o surioară sau un frățior. În rest, vreau să aduci pace, liniște și multă, multă sănătate pe pământ.”

Gabriela Bînzari

„Anul acesta am fost un copil cuminte, responsabil și silitor. Am cules succese frumoase de care sunt bucuroasă și eu și părinții mei dragi. Am citit și am pictat mult, pentru că așa cred eu că mă dezvolt și devin mai înțeleaptă și descopăr multe lucruri noi care îmi prind bine. Am mai crescut nițel și am înțeles că trebuie să am grijă de frățiorii mei mai mici, să-i ajut și să fiu un bun exemplu pentru ei.

Ca fiecare copil, Moș Crăciun, îmi doresc și eu ceva. Nu vreau obiecte de lux, dar te rog, dacă o să treci pe la mine, să-mi aduci un șevalet pentru pictură sau o enciclopedie.

Te îmbrățișez dulce și te dobor cu pupici.”

Laurenția Ostrovari

Horoscopul săptămânii

BERBEC

Lăsați-vă ghidați de intuiție, iar principalul lucru de care trebuie să țineți cont este să nu insistați. Aveți curaj să priviți la dvs., cel de ieri, pentru că acum aveți alte resurse la îndemână și știți să rezolvați situațiile de odioasă cu care v-ați confruntat.

TAUR

Nu ajunge doar să visezi până departe, să aruncați în Univers dorințele și planurile dvs. și apoi să stați pasiv să se materializeze. Cadru astral bun pentru a vă baza pe propriile forte, pe abilitățile și cunoștințele pe care le dețineți, pentru analiză, pentru planificare.

GEMENI

Sunteți plin de energie și convingător. Dacă vedeți că o veche promisiune nu se mai materializează, poate ar fi bine chiar să vă luați gândul de la acel plan. E semn că nimeni nu are interesul să vă ajute, iar dvs., singur, momentan, nu puteți trece la etapa următoare.

RAC

Sunteți în plin proces de creație a unui proiect, de la care aveți mari așteptări, dar ceva se oprește. Trebuie să stați pe loc, ceea ce devine frustrant pentru un om înflăcărat, dar vocea interioară vă atrage atenția că investiți prea multă energie într-o direcție care nu e cea mai adecvată.

LEU

Sunteți tentat să faceți tot felul de comparații care, oricum ați aranjat lucrurile, ies în defavoarea dvs. Cel de alături are mai mult succes, e mai norocos, dar nu, opriți-vă din analize și descoperiți că nici dvs. nu sunteți mai prejos decât cel cu care vă măsurați forțele.

FECIOARĂ

Sunteți într-o pasă cam pesimistă în care, oricum ați privi lucrurile, nu vedeți nimic bun în ele. Exagerați totuși gravitatea situației, vă faceți prea multe griji pentru nimic. Nu prea sunteți cu gândul la serviciu, nu este o perioadă potrivită pentru idei mărețe sau decizii majore.

BALANȚĂ

V-ați detașat de o situație și descoperiți că nu vă mai atrage. E ca și cum ați uitat pe cineva, ați părăsit o acțiune de la care vă trăgeați energia cândva. Este timpul să faceți schimbări în ceea ce privește stilul de viață, fie că este vorba despre mișcare, despre a acorda mai mult timp unor hobby-uri.

SCORPION

Uneori, a fi om matur nu e cel mai mare atu, pentru că vârsta vă face să priviți lucrurile doar dintr-o perspectivă gravă, cea a responsabilităților. Ori, în situația de față, nu de griji e nevoie, ci de o ușoară indiferență, ca să nu mai puneți totul sub semnul întrebării.

SĂGETĂTOR

Ați împărtășit cândva un secret unei persoane care nu a știut să fie discret și se pare că a împânzit taina peste tot. Nu vă speriați, chiar dacă acum știe toată lumea ce aveți de gând să faceți, mai bine v-ați apuca de treabă și ați pune în practică ceea ce era doar un vis.

CAPRICORN

Lucrurile s-au schimbat, nu mai merg în direcția pe care o știți și sunteți un pic luat prin surprindere, mai ales dacă nu sunteți genul de om care adoră noutatea. Este timpul să vă gândiți la nevoile celor dragi, la cum ați putea să le îmbunătățiți viața.

VĂRSĂTOR

Vă comportați ca în povestea cu drobul de sare. Ați transformat un banal motiv de stres într-o problemă mult mai gravă decât este și vorbiți lumii numai despre ea, ca și cum ar fi cea mai mare povară a momentului. Aspecte frumoase se întrevăd în sfera socială.

PEȘTI

Aveți alături o persoană cu un caracter rebel, mult prea energică și stresantă, pentru un om calm ca dvs., dar în loc să vă enervați, ați putea să vă folosiți de energia sa debordantă. Dacă nu aveți aceeași energie, lăsați-l pe el să fie motorul care duce în spate mașinaria pe care o conduceți, de fapt.

VOCEA POPORULUI

Ziarul este înregistrat la Camera Inregistrării de stat, numărul de înregistrare: 1004600040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md

Abonamentul la ziar poate fi perfectat în orice oficiu postal din RM sau direct în redacție.

Redactor-șef:
Ilie LUPAN,
tel.: 069006556

Secretar de redacție:
Anatol FIȘER,
tel.: 068571475

Contabil-șef: Svetlana BĂLAN,
tel.: 069511960

Redactori:
Natalia HADĂRCĂ,
tel.: 069610372
Galina MUNTEANU,
tel.: 069916236

Redactor-stilizator:
Anghelina DUDULICA

Fotoreporter:
Nicolae BÎNZARI

Tehnoredactor:
Sergiu BALTAGA

Dezvoltator web:
Alexei OVCINICOV

Colegiul redacțional:

Ilie Lupan;
Igor Zubcu;
Mihail Hîncu;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Stresian;
Nadejda Lavric;
Angela Otean;
Tatiana Marian.

Adresa redacției: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 129, et. IX.

Tipar: "Edit Tipar Grup" SRL
str. Ferdeului 4, mun. Chișinău. Com. 9